

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. LIEPOS 11 D. NUTARIMO NR. 679 „DĖL MOKYMO LĖŠŲ APSKAIČIAVIMO, PASKIRSTYMO IR PANAUDOJIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (toliau – Projektas Nr. 1) IR VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2019 M. RUGSĖJO 11 D. NUTARIMO NR. 934 „DĖL PROFESINIO MOKYMO LĖŠŲ SKAIČIAVIMO VIENAM MOKINIUI, KURIS MOKOSI PAGAL FORMALIOJO PROFESINIO MOKYMO PROGRAMĄ (IŠSKYRUS PATAISOS PAREIGŪNŲ PROFESINIO MOKYMO IR VIDAUS REIKALŲ PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ VYKDOMAS PROGRAMAS), METODIKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (toliau – Projektas Nr. 2; toliau abu kartu- Projektai)
(TAP-21-1040, TAP-21-1041; TAIS Nr.: 21-27673(2), 21-27738(2))**

2021-08-13 Nr. NV-1945

Vilnius

Projektų rengėjas: Švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau - ŠMSM).

Projektų tikslas: užtikrinti įstatyminių nuostatų įgyvendinimą bei pašalinti praktikoje pastebėtus trūkumus ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo finansavimo srityje.

Dabartinė situacija:

1. 2021 m. birželio 29 d. patvirtintas Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. VIII-198 pakeitimas, kuriuo nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. didinamas mokyklose ir švietimo pagalbos įstaigose dirbančių švietimo pagalbos specialistų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas, kad švietimo pagalbos specialistų darbo užmokestis būtų prilygintas mokytojų darbo užmokesčiui.
2. Šiuo metu Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše (toliau – ML aprašas) lėšos mokyklų bibliotekų darbuotojams išlaikyti yra apskaičiuojamos kartu su lėšomis švietimo pagalbai, todėl sunku įvertinti, ar šios lėšos naudojamos tikslingai bibliotekų darbuotojams išlaikyti.
3. Sporto įstatymo 12 str. nustatyta, kad pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programose privalomos 3 fizinio ugdymo pamokos. Šiuo metu pradinio ugdymo programose vieną fizinio ugdymo pamoką galima keisti šokio pamoka, tačiau patikslinus Bendruosius ugdymo planus 2021-2022 m. m. (toliau - BUP) tokios galimybės nelieka. Kita vertus, yra svarbu, kad ugdymo plane išliktų ir šokio pamoka, todėl BUP yra numatyta papildoma meninio ugdymo pamoka. Siekiant įgyvendinti Sporto įstatymo nuostatas, nuo 2021 m. numatyta papildomą fizinio ugdymo pamoką įvesti 8 klasėje (dabar yra 2 pamokos, bus 3). Be to, atnaujinus BUP, ML apraše nurodytų kontaktinių valandų skaičius klasei ir vienai sąlyginei pareigybei jų nebeatitinka.
4. 2020 m. lapkričio 5 d. priimtas Švietimo įstatymo Nr. I-1489 pakeitimas, kuriuo nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. įteisinama 1 papildoma lietuvių kalbos pamoka priešmokyklinėse klasėse (iš viso bus 5 pamokos) ir 5 valandos ikimokykliniame ugdyme tautinių mažumų mokyklose.
5. Valstybės kontrolė 2020 m. spalio 1 d. ataskaitoje nurodė, kad savivaldybės ir mokyklos taiko skirtingas praktikas skirstydamos ir naudodamos mokymo lėšas, todėl reikėtų tiksliau reglamentuoti šiuos klausimus ML apraše.

6. Taikant ML aprašo nuostatas praktikoje pastebėti jo trūkumai, susiję su lėšų mokiniams, mokomiems pagal socialinių įgūdžių programą, skyrimu, formalųjį ugdymą papildančio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo finansavimu, pedagogų kvalifikacijos tobulinimui skirtų lėšų naudojimu, lėšų perskirstymu ir t.t.

Projektų esmė:

1. ML apraše maždaug 40 proc. didinami lėšų apskaičiavimo rodikliai švietimo pagalbai, o Profesinio mokymo lėšų skaičiavimo vienam mokiniui, kuris mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programą (išskyrus pataisos pareigūnų profesinio mokymo ir vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigų vykdomas programas), metodikoje (toliau – PM metodika) 24,5 proc. didinamas koeficientas, pagal kurį apskaičiuojamos lėšos švietimo pagalbai, tenkančios vienam mokymosi kreditui.
2. ML apraše nustatomas atskiras lėšų koeficientas mokyklų bibliotekų darbuotojams išlaikyti.
3. ML apraše didinami lėšų apskaičiavimo koeficientai ir kontaktinių valandų skaičius klasei ir vienai sąlyginei pareigybei, kad jie atitiktų BUP.
4. ML apraše nustatoma, kad mokiniams, besimokantiems pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programą tautinės mažumos kalba, bazinės ugdymo lėšos didinamos iki 6,25 proc. (buvo 5 proc. priešmokyklinių ugdymo programų mokiniams).
5. ML aprašas papildytas nuostatomis, kad savivaldybės turi nusistatyti mokymo lėšų paskirstymo švietimo įstaigoms kriterijus, bei duotos nuorodos į kitus dokumentus, kuriuose detalčiau reglamentuotas mokymo lėšų naudojimas.
6. Taip pat ML apraše atliekami kiti keitimai, atliepiant praktikoje pastebėtus aprašo taikymo trūkumus.

Siūloma, kad pakeitimai įsigaliotų 2021 m. rugsėjo 1 d.

ŠMSM teigimu, lėšos Projektų įgyvendinimui yra numatytos bendruose 2021 m. ŠMSM asignavimuose: švietimo pagalbos finansavimui – 10,1 mln. eurų, papildomoms fizinio ugdymo pamokoms 8 klasėje – 1,6 mln. eurų, papildomoms lietuvių kalbos pamokoms tautinių mažumų mokyklose – 0,4 mln. eurų. ŠMSM skaičiavimu, 2022 m. šiems įsipareigojimas tęsti papildomai reikės 24,2 mln. eurų.

Lėšos meninio ugdymo pamokai pradinėse klasėse 2021 m. ŠMSM asignavimuose nėra numatytos, jos bus dengiamos iš sutaupytų kitų priemonių lėšų. 2022 m. šiam įsipareigojimui vykdyti papildomai reikės 6,3 mln. eurų.

Numatoma nauda: bus sukurtos teisinės prielaidos paskirstyti lėšas savivaldybėms ir valstybinėms mokykloms bei patikslintos šių lėšų skyrimo ir panaudojimo nuostatos.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina, tačiau susiję su programos nuostatų įgyvendinimo plano 1.2.10 veiksmu „Peržiūrėti švietimo pagalbos specialistų funkcijas ir jų darbo apmokėjimo sistemą, panaikinti atotrūkį tarp pedagoginių švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų darbo užmokesčio“, 1.2.20 veiksmu „Parengti Lietuvos kontekstą atitinkantį ir tarptautinėje erdvėje pasitvirtinusį dvikalbio ugdymo modelį ir diegti jį ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir mokyklose, kuriose ugdymas vykdomas tautinių mažumų kalba“ ir 2.2.3 veiksmu „Peržiūrėti kultūros sektoriaus darbuotojų finansinių ir nefinansinių paskatų bei kvalifikacijos profesinių, bendrųjų ir specialiųjų kompetencijų sistemas, numatyti sąsajas su kvalifikacija ir kūrybiniais pasiekimais“.

Derinimas: Projektas Nr. 1 derintas su Teisingumo ministerija (į pastabas atsižvelgta), Finansų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija (be pastabų), Lietuvos švietimo ir mokslo profesine sąjunga (dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, parengta derinimo pažyma),

Švietimo ir mokslo profesinei sąjungai „Sandrauga“, Lietuvos švietimo darbuotojų profesinei sąjungai, Lietuvos švietimo įstaigų vadovų profesinei sąjungai (pastabų nepateikė).

Projektas Nr. 2 derintas su Teisingumo ministerija (dėl pastabos, į kurią neatsižvelgta, parengta derinimo pažyma. Ji darbo tvarka aptarta su Teisingumo ministerija), Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (be pastabų), Lietuvos profesinio mokymo įstaigų asociacija, Tęstinio mokymo centrų asociacija (pastabų nepateikė).

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome Projektus svarstyti *Vyriausybės posėdžio B dalyje* prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime. Taip pat prašytume iki pasirašymo patikslinti ML aprašą pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės redakcinio pobūdžio pastabą.

Socialinės politikos grupės patarėja

Nijolė Putrienė